

РЕШЕНИЕ

№ 1218

гр. Русе, 06.10.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – РУСЕ, IX ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесети септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Васил М. Петков

при участието на секретаря Дарина Сп. Великова
като разгледа докладваното от Васил М. Петков Гражданско дело № 20214520106709 по описа за 2021 година

Ищецът „Агенция за събиране на вземания” АД твърди, че на 27.11.2018г. ответникът Х. С. Х. е сключил договор за потребителски кредит № 1174202 с „КРЕДИСИМО“ АД. По този договор на Х. С. Х. била предоставена сумата 600 лева със срок на издължаване 12 месеца. Първата погасителна вноска била с падеж 20.12.2018г., а последната с падеж 20.11.2019г, като размерът на месечната вноска бил 61,86 лева. Уговорен бил лихвен процент от 41,24% и ГПР от 50% годишно.

На 27.11.2018г. между „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД и Х. С. Х. бил сключен договор за предоставяне на поръчителство по посочения договор за кредит, като на същата дата бил сключен и договор за поръчителство между „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД и „КРЕДИСИМО“ АД по силата на който поръчителят се е съгласил да отговаря пред кредитора солидарно с Х. С. Х. по договор за потребителски кредит № 1174202.

На 09.12.2020г. „КРЕДИСИМО“ АД отправило искане до „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД за заплащане на задълженията по договор за потребителски кредит № 1174202 за което „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД уведомило Х. С. Х., като му изпратило писмо на електронната поща. Кредитополучателят не изпълнил задълженията си по договора за кредит, поради което „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД заплатило на „КРЕДИСИМО“ АД дължимите суми.

Договорът за потребителски кредит и договора за предоставяне на поръчителство били сключени по реда на ЗПФУР, като отношенията между страните са уредени по електронен път. Според ищеца ЗПФУР е специален закон, който изключва приложението на Закона за потребителския кредит, който е общ закон. Х. С. Х. не изплатил задължението си към своя поръчител- „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД, поради което на 17.12.2020г. последното

дружество прехвърлило вземането си срещу Х. на „Агенция за събиране на вземания” АД. Уведомлението за цесията било изпратено на 18.01.2021г. до Х. С. Х. от „Агенция за събиране на вземания” АД като пълномощник на цедента.

„Агенция за събиране на вземания” АД се снабдило със заповед за изпълнение по реда на чл. 410 ГПК срещу Х. С. Х. на посоченото по-горе основание за следните суми: 600 лева главница, 142,32 лева възнаградителна лихва, 242,13 лева лихва за забава и законна лихва от датата на депозиране на заявлението до съда, до окончателното изплащане.

На „Агенция за събиране на вземания” АД било указано да установи вземането си по исков ред, във връзка с което е образувано настоящото производство.

Ответникът оспорва иска. Заявява, че не е сключвал договор за поръчителство с „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД и акцентира на обстоятелството, че едноличен собственик на капитала на „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД е „КРЕДИСИМО“ АД и че сключеният между двете свързани дружества договор за поръчителство е без негово знание. Прави възражение за недоказаност на иска.

Материалноправното основание на вземането е по договор за цесия с правно основание чл. 99 и сл. от ЗЗД във връзка с чл. 240 от ЗЗД, чл. 143 ал.1 и чл. 146 ал.1 от ЗЗД-цедирано е вземане, което платилият поръчител е имал срещу лицето в полза на което е поръчителствал.

Предявеният иск е неоснователен, тъй като е недоказан.

По делото е приложена разписка от 27.11.2018г, подписана от ответника Х. С. Х., удостоверяваща, че същият е получил сумата от 600 лева чрез ИЗИПЕЙ АД, която сума му е била преведена от Кредисимо ЕАД. Като основание за плащането в разписката е вписано „credissimo плюс“ без повече подробности. От тази разписка може да се направи извод, че Х. С. Х. е влязъл в някакво правоотношение с Кредисимо ЕАД във връзка с което е получил сумата 600 лева. Съдържанието на това правоотношение обаче не се установи по делото в необходимата степен на достоверност и с предвидените в закона доказателства. Не се доказва също така и сключването на договор за предоставяне на поръчителство между „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД и Х. С. Х., нито неговото съдържание. Съображенията на съда за да направи тези изводи са следните:

Ищецът твърди, че договорът за потребителски кредит, договорът за предоставяне на поръчителство и договорът за поръчителство са сключени по реда на Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние (ЗПФУР), който закон регламентира възможността за предоставяне на парични кредити от разстояние, като взаимоотношенията между страните се уреждат по електронен път. Съдът не възприема виждането на ищеца, че ЗПФУР и Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) били специални закони, които изключвали приложението на Закона за потребителския кредит (ЗПК). Посочените закони уреждат различни аспекти на обществения живот и обстоятелството, че ЗПФУР и ЗЕДЕУУ са приложими към определено правоотношение не означава, че за същото следва да се изключи приложението на ЗПК. Съгласно чл.2 от

ЗПФУР: Законът има за цел да осигури защитата на потребителите при предоставяне на финансови услуги от разстояние. Законът дефинира договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние (чл.6) и определя страните по него (чл.7), регламентира детайлно задължението на доставчика на финансови услуги да предостави информация на потребителя (чл.8-11) и правото на потребителя да се откаже от договора без да дължи обезщетение или неустойка и без да посочва причина в 14 дневен срок (чл.12-13), както и правото на потребителя да прекрати договора в по-късен момент при определени обстоятелства (чл.15). Регламентирани са също така търговските съобщения и допустимите средства за комуникация при сключването на договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние (чл.16-17). ЗПФУР включва и разпоредби свързани с тежестта на доказване (чл.18), като въвежда повишена защита на интересите на потребителя във връзка с доказването, сочейки изрично множество обстоятелства, за които тежестта на доказване е върху доставчика. Във връзка с доказването на изявленията ЗПФУР препраща към чл. 293 от Търговския закон. Последният законов текст урежда действителността (съответно нищожността) на търговските сделки и изявленията свързани с тях (чл. 1, 2 и 3), ал. 4 и 5 приравнява някои видове комуникация с технически средства на писмената форма, а алинея 6 е свързана с формата на сделката. Така препратката на чл. 18 ал.2 от ЗПФУР към чл.293 от ТЗ има отношение единствено към действителността на изявления и сделки и тяхната форма и няма отношение към доказването. Във втората част на чл.18 ал.2 от ЗПФУР по въпросите на доказването се прави препратка към [Закона за електронния документ и електронния подпис](#) (сега- Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.). Последният закон регламентира понятия като електронно изявление, електронен документ и електронен подпис и има отношение към въпросите на доказването, като по много въпроси препраща към Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги. Така по изложените до тук съображения, по въпросите на доказването свързани с предоставяне на финансови услуги от разстояние приложение намира Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги (ЗЕДЕУУ) и Регламент (ЕС) № 910/2014.

Два от основните проблеми при електронната комуникация са:

1. Електронна идентификация и
2. автентификация (или удостоверяване на автентичност).

Електронната идентификация представлява процеса по идентифициране на лицето, с което се осъществява електронната комуникация. При комуникация на живо идентификацията на лицата се извършва с представяне на документи за самоличност. При електронна комуникация този метод за идентификация е трудно приложим, поради което се използват други методи. Автентификацията (удостоверяване на автентичност) на електронно изявление е процес, който включва в себе си идентифициране на автора на изявлението, но също така и доказва съдържанието на изявлението, а именно, че това е точната и окончателната воля на лицето и че изявлението не е било променено след като е било извършено. При комуникация на живо това се постига, като изявленията се записват в

писмена форма и се подписват от авторите им. За допълнителна сигурност относно авторството и съдържанието на изявления в писмена форма съществуват различни форми на удостоверяване от органи с удостоверителна компетентност. Тези форми за автентификация на изявленията са неприложими в електронно среда.

Технологичния напредък позволи създаването на т.нар. „електронен подпис“, чиято цел е да удостовери авторството на дадено изявление, както и че това изявление е окончателната и непроменена воля на автора.

Законодателството разграничава три вида електронен подпис:

- Квалифициран електронен подпис;
- Усъвършенстван електронен подпис и
- електронен подпис (ще бъде наричан в това решение „обикновен електронен подпис“, за отграничаване от първите два вида електронни подписи и по причина, че в законодателството понятието „електронен подпис“ се използва обобщаващо за трите вида електронни подписи)

Квалифицираният електронен подпис нормативно е приравнен на саморъчния подпис (чл.25 т.2 от Регламент (ЕС) № 910/2014), докато усъвършенстваният и обикновеният електронен подпис могат да бъдат приравнени на саморъчен подпис, само ако страните изрично са договорили това (чл.13 ал.4 от ЗЕДЕУУ)

Понятието „електронен подпис“ е дефинирано в чл.3 т.10 от Регламент (ЕС) № 910/2014, към който препраща чл.13 ал.1 от ЗЕДЕУУ:

„електронен подпис“ означава данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярят на „електронния подпис използва, за да се подписва.

Тази дефиниция е относима и за трите вида електронни подписи.

Условията, на които трябва да отговарят усъвършенствания и квалифицирания електронен подпис имат нормативна уредба, която ще бъде разгледана по-долу. Но нито националният закон, нито европейският регламент казват на какви условия трябва да отговаря обикновения електронен подпис, така, че страната по едно правоотношение да може да го използва за да удостовери авторството и съдържанието на изявлението си. В случая е налице неясното на приложимата норма, поради което следва да се използва разрешението дадено в чл.5 от ГПК :

Съдът разглежда и решава делата според точния смисъл на законите, а когато те са непълни, неясни или противоречиви - според общия им разум. При липса на закон съдът основава решението си на основните начала на правото, обичая и морала.

Изхождайки от общия разум на закона, ако дадени данни в електронна форма представляващи обикновен електронен подпис, чрез прибавянето им към електронен документ, трябва да служат за подписване на документа (доказвайки авторството и съдържанието на документа), то тези данни трябва да не са лесно достъпни за други лица извън титуляря на подписа и още повече да не са достъпни за лицата, които се ползват от

подписания електронен документ. За това, ако към даден електронен документ просто се добави някакъв текст (например името на издателя) или някаква друга графична информация (например снимка на саморъчния подпис на издателя), то това не отговаря на „общия разум“ на закона относно функциите на подписа – тъй като всеки, който разполага с така „подписан“ документ може да се сдобие с „подписа“ и да „подписва“ електронни документи от името на титуляря. Примери за електронни данни които могат да изпълняват функцията на обикновен електронен подпис са електронния адрес (e-mail адрес) от който е изпратено дадено изявление, като се изхожда от предположението, че титуляря има контрол върху посочения адрес, което дава някаква сигурност, че изявленията изпратени от този адрес са изпратени именно от лицето имащо контрол върху тях. За да може обаче електронният адрес от който е изпратено изявлението да се приравни на обикновен електронен подпис на изявлението, е необходимо да има предшестващо съглашение в този смисъл между страните, които комуникират. Несъстоятелна е концепцията на някои кредитори, предоставящи финансови услуги от разстояние, че натискането на бутон „ПОДПИШИ“ в тяхна онлайн платформа може да представлява обикновен електронен подпис, защото нито може да се установи кой е натиснал бутона, нито може да се установи с какво се е съгласило лицето натискайки бутона.

Съгласно чл. 26 от Регламент (ЕС) № 910/2014:

Усъвършенстваният електронен подпис отговаря на следните изисквания:

- а) свързан е по уникален начин с титуляря на подписа;*
- б) може да идентифицира титуляря на подписа;*
- в) създаден е чрез данни за създаване на електронен подпис, които титулярят на електронния подпис може да използва с висока степен на доверие и единствено под свой контрол; и*
- г) свързан е с данните, които са подписани с него, по начин, позволяващ да бъде открита всяка последваща промяна в тях.*

От посочените изисквания е видно, че усъвършенствания електронен подпис притежава всички необходими характеристики, за да гарантира с висока степен на достоверност авторството на изявлението, както и това, че изявлението не е било променяно след като е извършено следователно усъвършенствания електронен подпис може да изпълнява функциите присъщи на саморъчния подпис.

Квалифицирания електронен подпис представлява усъвършенстван електронен подпис, който отговаря на още две условия, съгласно чл.3 т.12 от Регламент (ЕС) № 910/2014 :

- 1. създаден е от устройство за създаване на квалифициран електронен подпис и*
- 2. се основава на квалифицирано удостоверение за електронни подписи;*

Изискванията към устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис и към квалифицираните удостоверения за електронни подписи са детайлно разписани в Регламент (ЕС) № 910/2014 (чл. 28, чл.29 и приложения I и II към регламента), като

устройствата за създаване на квалифициран електронен подпис се сертифицират от публичноправни или частни организации, определени от държавата (чл.30 от Регламент (ЕС) № 910/2014)

Изложената до тук уредба на електронните изявления и електронните подписи съдържаща се в ЗЕДЕУУ и Регламент (ЕС) № 910/2014 е приложима при доказването на електронните изявления направени във връзка с договори за предоставяне на финансови услуги от разстояние, съгласно изричната разпоредба в този смисъл- чл.18 ал.2 от ЗПФУР. Като се съобрази изложеното, съдът приема, че представените по делото разпечатки на електронни документи- договор за потребителски кредит, договор за предоставяне на поръчителство, договор за поръчителство с приложенията към тях представляват неподписани от ответника документи. Те безспорно не са подписани с усъвършенстван или квалифициран електронен подпис, като липсват дори и такива твърдения. Записът в електронната система на „КРЕДИСИМО“ АД относно договорните отношения с ответника не отговаря по никакъв начин на изискванията за електронен документ подписан с обикновен електронен подпис, които изисквания бяха разгледани по-горе. Не се установи и уговорка между страните, за приравняването на някакъв вид обикновен електронен подпис на саморъчен подпис. Така и трите споменати договора следва да се считат за неподписани от ответника документи.

Съгласно чл. 180 от ГПК подписаните частни документи съставляват доказателство, че изявленията съдържащи се в тях принадлежат на лицето положило подпис (издателя на документа). Изброените документи не са подписани от ответника и не представляват доказателство срещу него. В тези документи се съдържат личните данни на Х. С. Х., но това не е достатъчно за да се приеме, че те са подписани от него.

По делото се установява, че на 27.11.2018г. Х. С. Х. е получил превод от „КРЕДИСИМО“ ЕАД в размер на 600 лева с посочено в разписката основание „credissimo плюс“. Липсват обаче допустими и достатъчни доказателства за съдържанието на правоотношението (договора), по който е извършено това плащане. Остана недоказан срока на договора, падежа на задължението, договаряни ли са лихви, неустойки, такси и в какъв размер. Не се доказва и сключването на договора за предоставяне на поръчителство. Така не се доказва съществуването на вземане на „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД срещу Х. С. Х., а следователно не съществува и вземането на „Агенция за събиране на вземания“ АД като правопреемник на „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД.

По делото е изготвено писмено заключение на вещо лице, което обаче след поставени допълнителни въпроси, в съдебно заседание дава отговори, които се отличават от писменото заключение. При изготвянето на писменото заключение вещото лице е изхождало от няколко предположения:

1. След като в платформата на заемотателя онлайн са попълнени личните данни на едно лице то значи, че последващите електронни изявления принадлежат на същото лице;
2. След като в онлайн платформата на заемотателя са записани определени електронни изявления на дадено лице, то точно тези изявления е видяло лицето и точно с

тях се е съгласило;

3. Заемодателя и всички негови служители са добросъвестни и веднъж записаните електронни изявления не се променят, въпреки, че заемодателят контролира онлайн платформата и може да прави всякакви промени в записите в нея.

Съдът не приема горните предположения и съответно на приема писменото заключение на вещото лице в по-голямата му част. За да направи писменото си заключение вещото лице недопустимо ползва информация предоставена му от кредитора, за това, как същият установява самоличността на кредитополучателя с телефонно обаждане и задаване на контролни въпроси. Тези твърдения на кредитора не са доказани по делото, не са резултат от специалните знания на вещото лице за информационните системи и не могат да служат за обосновка на заключението му.

Съдът приема дадените от вещото лице устно отговори в съдебно заседание, където същото заявява, че не може да се установи със сигурност, кой е подал искането за кредит, нито съдържанието на договора с който кредитополучателя се е съгласил, както и, че кредиторът може да променя информацията в онлайн платформата си.

Възможността за предоставяне на финансови услуги от разстояние не отменя необходимостта при наличие на правен спор да се докаже, по предвидения в закона ред волята на страните и условията, при които те са се съгласили да се обвържат. Предвидения в закона ред не придава доказателствена сила на неподписаните електронни документи, а фактическото получаване на парична сума не изключва необходимостта да се установи основанието на което е получена сумата и условията, с които кредитополучателя се е съгласил. Съвременните технологии позволяват доказването на електронните изявления да се случи, като същите се удостоверят с електронен подпис, в който смисъл са и разпоредбите на ЗПФУР.

Не се доказва сключването на договора за предоставяне на поръчителство, следователно недоказано остава и вземането „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД срещу Х. С. Х., съответно недоказано остава и вземането на „Агенция за събиране на вземания“ АД. Всички въпроси свързани с цесията са без значение за изхода на делото, поради което няма да бъдат обсъждани, както и не е необходимо да се обсъждат и доказателствата свързани с цесията. Съществува обоснована вероятност, чрез сключването на договора за предоставяне на поръчителство да се заобикалят ограничения на Закона за потребителския кредит, в частност реалният годишен процент на разходите да надхвърля максималния размер предвиден в закона. Това обстоятелство обаче не може да промени изхода на делото, поради което също не е необходимо да се обсъжда.

Предвид изложеното предявеният иск следва да се отхвърли. Ответникът претендира разноски, но не представя доказателства за такива, поради което това искане се оставя без уважение. Мотивиран така съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на “Агенция за събиране на вземания” АД, ЕИК 203670940 със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Д-р Петър Дертлиев” № 25, офис сграда „Лабиринт”, етаж 2, офис 4 срещу Х. С. Х., ЕГН ***** с адрес ***** за установяване, че съществуват следните вземания на „Агенция за събиране на вземания” АД срещу Х. С. Х.:

- 600 лева представляваща главница по договор за потребителски кредит № 1174202 сключен на 27.11.2018г. между Х. С. Х. и „КРЕДИСИМО“ ЕАД, която сума е била заплатена на кредитора от поръчителя „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД и впоследствие прехвърлена от „АЙ ТРЪСТ“ ЕООД на „Агенция за събиране на вземания” АД по договор за цесия от 17.12.2020г;

- 142,32 лева възнаградителна лихва за периода 31.07.2016г.-31.07.2017г, по посочените договор за потребителски кредит, договор за поръчителство и договор за цесия;

- 242,13 лева обезщетение за забава за периода от 17.12.2020г. до 25.08.2021г. по посочените договор за потребителски кредит, договор за поръчителство и договор за цесия,

за които вземания е била издадена заповед за изпълнение по ч.г.д. № 5221/2021г. на РРС.

Решението може да се обжалва пред Русенски окръжен съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Русе: _____